

Nr 1232

Av herr Bergqvist, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 71, med förslag till förordning om ändring i förordningen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 71 framhålles att kapitalbeskattningen bör utformas så att en av sociala skäl önskvärd fördelning av förmögenhetsinnehavet underlättas. Propositionens förslag innebär också förbättringar i fördelningspolitiskt avseende, samtidigt som man genomför en del betydelsefulla förenklingar i beskattningen.

Det går emellertid att hävda att det med hjälp av kapitalbeskattningen skulle vara möjligt att i dagens läge driva utjämningen längre. Det finns mycket starka skäl för departementschefens uppfattning att en större andel av kapitalskatterna bör bäras av de stora förmögenheterna, arven och gåvorna. Den centrala fördelningspolitiska aspekten på en kapitalskattereform bör dock inte uppfattas som en utjämning mellan de människor som betalar dylika skatter, utan som en utjämning mellan förmögenhetsägarna å ena sidan och de stora löntagargrupperna å den andra. Enligt en av kapitalskatteberedningen gjord sammanställning framgår att år 1966 drygt 1,5 miljoner skattskyldiga, d. v. s. ca 40 procent, helt saknade nettoförmögenhet. 2 070 000 skattskyldiga hade nettotillgångar som understeg skattepliktsgränsen, medan endast 210 000, eller 5,5 procent av samtliga skattskyldiga, var i besittning av förmögenhet som översteg skattepliktsgränsen. Dessa 5,5 procent hade nästan hälften av förmögenhetssumman.

Mot denna bakgrund kan det inte höra till de mest angelägna uppgifterna att lätta beskattningen för personer med förmögenheter på mellan 100 000 och 450 000 kr. Med hänsyn till effekten av de höjda taxeringsvärdena för fastigheter kan en viss skattelättnad för gifta upp till 450 000 kr. accepteras. För ensamstående förmögenhetsägare bör man däremot tänka sig en mindre höjning av förmögenhetsskatten redan för belopp över 100 000 kr. Propositionens förslag till höjning av skattepliktsgränsen upp till 150 000 kr. för gifta och med dem likställda personer måste anses vara en godtagbar avvägning. Eftersom makars förmögenhet sambeskattas kan det vara skäligt att beskatta deras förmögenhet lindrigare än ensamståendes. För ensamstående bör den nuvarande skattepliktsgränsen på 100 000 kr. kvarstå.

När det gäller skatteskalen kan — som LO framhållit i sitt remissvar — kapitalskatteberedningens förslag i stort sett betraktas som väl avvägt. Den av beredningen föreslagna begränsningsregeln kan också anses lämpligt ut-

formad, eftersom den dels har en klar progressiv effekt, dels innebär en betydande teknisk förbättring i förhållande till nuvarande bestämmelser. I propositionens förslag får familjeföretagen en särbehandling vid förmögenhets- och arvsbeskattningen bland annat på grund av deras likviditetsproblem. Det kan inte bestridas att nu rådande kreditivårigheter i särskilt hög grad gör sig gällande bland mindre och medelstora företag, men i första hand bör man använda andra medel än skattereduktioner för att komma till rätta med dessa företags ansträngda likviditetsläge. Genom att de företag som här kan komma i fråga ofta arbetar med ett främmande kapital som är större än det egna kapitalet kan åtskilliga av dem komma upp i en omsättning på flera tiotal miljoner kronor per år. För de flesta av de berörda företagen kan den föreslagna skattelättnaden inte på ett avgörande sätt förbättra deras situation, liksom enbart en höjd förmögenhetsskatt av den storleksordning det här är fråga om knappast kan försämra dessa företags situation på ett avgörande sätt.

Samhällets stöd till privata stiftelser och sammanslutningar med allmännyttiga ändamål ges till stor del i form av skatteprivilegier med svåröverskådliga konsekvenser i stället för att man på sedvanligt sätt vid budgetprövning avväger detta stöd mot andra utgiftsbehov. Kapitalskatteberedningen har föreslagit att man i allt väsentligt skulle slopa skattefavourerna vid arvs- och gåvobeskattningen, medan departementschefen i dag inte är beredd att föreslå någon förändring på detta område, bland annat på grund av att den nuvarande ordningen har en lång tradition i det svenska samhället. Det finns ett mycket stort antal skattefria stiftelser av högst varierande karaktär och storlek, och det kan därför av flera skäl vara besvärligt att genomföra en förändring i rådande beskattningsregler. Frågan om beskattning av privata stiftelser och sammanslutningar är emellertid så viktig att den ytterligare bör utredas.

Det bör ankomma på den i statsverkspropositionen aviserade utredningen om företagsbeskattningen att i sin helhet behandla familjeföretagens beskattning. Rent allmänt kan konstateras att den svenska företagsbeskattningen internationellt sett utmärks av en procentuellt hög nettovinstbeskattning, medan däremot avskrivnings- och lagervärderingsregler är synnerligen gynnsamma. Utvecklingen de senaste 10 till 15 åren har inneburit en betydande övervältring av skattetrycket från företagssektorn till hushållssektorn, och det nominella skattebelopp, som betalades i nettovinstskatt av företagen var till och med lägre 1964 än 1956. Industrieföretagen betalade nominellt samma skattebelopp år 1967 som år 1953. I direktiven till utredningen bör därför klart anges att de fördelningspolitiska synpunkterna måste spela stor roll vid utformningen av den framtida företagsbeskattningen. Utredningen bör också ingående pröva förutsättningarna för en obligatorisk avsättning av en del av nettovinsten till en samhällsfond, från

vilken företaget kan låna pengar på för sin expansion gynnsamma villkor.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställes att riksdagen,

1) antar till denna motion bifogade förslag till Förordning om ändring i förordningen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt samt Förordning om ändring i taxeringsförordningen (1956: 623),

2) avslår propositionens förslag till Förordning om beräkning i vissa fall av beskattningsbar förmögenhet som är att hänföra till företag,

3) avslår propositionens förslag till Förordning om begränsning av skatt i vissa fall,

4) antar propositionens förslag till Lag om ändring i uppbördsförordningen (1953: 272),

5) antar propositionens förslag till Förordning om ändring i förordningen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt med undantag för vad som i propositionen föreslås om nedsättning av arvsskatt då viss del av boets behållning är hänförlig till företag av visst slag (§ 29),

6) i skrivelse till Kungl. Maj:t begär att frågan om beskattning av privata stiftelser och sammanslutningar ytterligare utreds, samt

7) i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna vad som i motionen anförts beträffande direktiven för den kommande utredningen om företagsbeskattningen.

Stockholm den 1 april 1970

Jan Bergqvist (s)

Förslag

till

Förordning om ändring i förordningen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt

Härmed förordnas i fråga om förordningen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt¹,

dels att 2, 8, 9—12 §§ och 20 § 2 mom. skall ha nedan angivna lydelse,
dels att i förordningen skall införas en ny paragraf, 12 a §, av nedan angivna lydelse,

dels att anvisningarna till 9 § skall upphöra att gälla,
dels att till förordningen skall fogas anvisningar till 12 § av nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

2 §

Skattepliktig förmögenhet utgör kapitalvärdet av den skattskyldiges nedan i 3 § 1 mom. angivna tillgångar, i den mån samma värde överstiger kapitalvärdet av hans skulder.

8 §

Har skattskyldig hemmavarande barn, som icke fyllt 20 år, skall, därast barnets till statlig inkomstskatt beräknade beskattningsbara inkomst icke uppgår till minst 100 kronor, den skattskyldige taxeras jämväl för barnets förmögenhet. I den skattskyldiges skattepliktiga förmögenhet inbegripes i sådant fall jämväl barnets förmögenhet.

9 § första, andra och femte styckena

Statlig förmögenhetsskatt skall utgå i förhållande till den på nedan angivet sätt bestämda beskattningsbara förmögenheten.

Såsom beskattningsbar förmögenhet upptages, utom i fall som avses i tredje stycket här nedan, den skattskyldiges skattepliktiga förmögenhet vid beskattningsårets utgång.

¹ Senaste lydelse av
8 § 1969: 236
9 § 1965: 73
10 § 1965: 73
11 § 1 mom. 1965: 73

(Föreslagen lydelse)

2 §

Kapitalvärdet av den skattskyldiges tillgångar, minskat med kapitalvärdet av hans skulder, utgör taxerad förmögenhet.

8 §

Har skattskyldig hemmavarande barn, som icke fyllt 20 år, skall barnets förmögenhet läggas till hans egen taxerade förmögenhet, om icke barnet har en till statlig inkomstskatt beskattningsbar inkomst av minst 100 kronor.

9 §

Från den taxerade förmögenheten avdrages för fysisk person, oskift dödsbo, utländskt bolag och familjestiftelse, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, 150 000 kronor, om statlig inkomstskatt kan beräknas enligt andra stycket nämnda moment, och i annat fall 100 000 kronor. Återstoden

11 § 3 mom. 1953: 276
12 § 1 mom. 1969: 236
12 § 2 mom. 1952: 407
20 § 2 mom. 1953: 276

(Nuvarande lydelse)

Beskattningsbar förmögenhet utföres i fulla hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till fullt hundratal kronor, bortfaller.

10 § första stycket

Fysisk person, oskift dödsbo, utländskt bolag eller i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt omförmäld familjestiftelse skall icke utgöra statlig förmögenhetsskatt, därest den beskattningsbara förmögenheten icke överstiger 100 000 kronor.

11 §

1 mom. Statlig förmögenhetsskatt skall för fysisk person, oskift dödsbo, utländskt bolag samt i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt omförmäld familjestiftelse utgöra:

när den beskattningsbara förmögenheten icke överstiger 150 000 kronor: åtta tiondels procent av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 100 000 kronor;

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger 150 000 men icke 200 000 kr.: 400 kr. för 150 000 kr. och 1 % av återstoden;

200 000 men icke 400 000 kr.: 900 kr. för 200 000 kr. och 1,3 % av återstoden;

400 000 men icke 1 000 000 kr.: 3 500 kr. för 400 000 kr. och 1,6 % av återstoden;

1 000 000 kr.: 13 100 kr. för 1 000 000 kr. och 1,8 % av återstoden.

3 mom. Statlig förmögenhetsskatt skall utgå i helt antal kronor, därvid iakttages att skattebeloppet vid öretal över femtio avrundas uppåt och vid annat öretal avrundas nedåt till närmaste hela krontal.

12 §

1 mom. För äkta makar, som under beskattningsåret levtt tillsammans,

(Föreslagen lydelse)

utgör, efter avrundning nedåt till närmast lägre tusental kronor, beskattningsbar förmögenhet.

10 §

För skattskyldig som i 9 § sägs utgår den statliga förmögenhetsskatten enligt följande skala:

Beskattningsbar förmögenhet, kr.	Förmögenhetsskatt, kr.
— 100 000	1,0 % inom skiktet
100 000— 250 000	1 000 + 1,5 % » »
250 000— 500 000	3 250 + 2,0 % » »
500 000— 1 500 000	8 250 + 2,5 % » »
1 500 000—	33 250 + 3,0 % » »

11 §

För äkta makar, som under beskattningsåret levtt tillsammans, be-

(Nuvarande lydelse)

mans, beräknas den skattepliktiga förmögenheten för makarna var för sig, varvid boets gemensamma förmögenhet inräknas i mannens skattepliktiga förmögenhet. Har därvid skuld, som i 5 § avses, helt eller delvis ej kunnat utnyttjas å den därtill närmast berättigade makens förmögenhet, må bristen avräknas å den andra makens förmögenhet.

Har skattskyldig hemmavarande barn, som icke fyllt 20 år, och uppgår barnets till statlig inkomstskatt beräknade beskattningsbara inkomst till minst 100 kronor, beräknas den skattepliktiga förmögenheten för den skattskyldige och barnet var för sig.

Den beskattningsbara förmögenheten beräknas i fall som avses i första stycket gemensamt för makarna och i fall som avses i andra stycket gemensamt för föräldrar och barn. Härvid skall, vid tillämpning av 9 § tredje och fjärde styckena, hänsyn tagas till den sammanlagda nettoinkomsten hos dem för vilka gemensam beräkning av förmögenheten sker. Frågan om skatteplikt enligt 10 § bedömes med hänsyn till den sålunda gemensamt bestämda beskattningsbara förmögenheten. Skatt beräknas likaledes efter nämnda förmögenhet och fördelas på envar efter hans skattepliktiga förmögenhet. Vad i 11 § 3 mom. sägs skall därvid iakttagas.

2 mom. Äkta makar, som under beskattningsåret levt åtskilda, skola i fråga om taxering till statlig förmögenhetsskatt anses såsom av varandra oberoende skattskyldiga.

9 § tredje och
fjärde styckena

Därest för fysisk person eller oskift dödsbo den skattepliktiga förmögenheten överstiger trettio gånger den sammanräknade nettoinkomsten enligt förordningen om statlig inkomstskatt, skall den beskattnings-

(Föreslagen lydelse)

räknas taxerad förmögenhet för var och en av dem. Boets gemensamma förmögenhet inräknas i mannens. Skuld enligt 5 §, som icke kunnat utnyttjas av make, avräknas på den andres förmögenhet.

Har skattskyldig hemmavarande barn, som icke fyllt 20 år, och uppgår barnets till statlig inkomstskatt beräknade beskattningsbara inkomst till minst 100 kronor, beräknas den taxerade förmögenheten för den skattskyldige och barnet var för sig.

Den beskattningsbara förmögenheten beräknas i fall som avses i första stycket gemensamt för makarna och i fall som avses i andra stycket gemensamt för föräldrar och barn. Skatt beräknas efter nämnda förmögenhet. Den fördelas på envar efter hans taxerade förmögenhet och avrundas för var och en av dem nedåt till helt kronor.

Hava äkta makar levt åtskilda under beskattningsåret, beskattas de oberoende av varandra.

12 §

Förmögenhetsskatten för fysisk person eller oskift dödsbo nedsättes, om denna skatt och den statliga inkomstskatten tillsammans är högre än de belopp som framgår av följande skala:

(Nuvarande lydelse)

bara förmögenheten utgöra ett belopp, motsvarande trettio gånger den sammanräknade nettoinkomsten, dock minst femtio procent av den skattepliktiga förmögenheten.

Har vid uppskattning av förmögenhet den värdesättning av tillgångar i rörelse eller å jordbruksfastighet, som skett i skattskyldigs räkenskaper och som godkänts vid inkomstberäkningen, frångåtts, skall till grund för tillämpning av de i tredje stycket meddelade bestämmelserna läggas den sammanräknade nettoinkomst som skulle ha fastställts, om den vid förmögenhetsuppskattningen gjorda värdesättningen av tillgångarna tillämpats även vid inkomstberäkningen. Vid beräkning av den i föregående punkt avsedda inkomsten skall iakttagas, att värdesättning av tillgångarna vid utgången av närmast föregående beskattningsår skall ske enligt grunder motsvarande dem, vilka tillämpats vid förmögenhetsuppskattningen för det beskattningsår varom fråga är.

12 § 1 mom.

tredje stycket

(se föregående sida)

(Föreslagen lydelse)

Stattlig beskattningsbar inkomst	Summa stattlig inkomst- och förmögenhets skatt			
—100 000		75 %	inom skiktet	
100 000—250 000	75 000	+80 %	»	»
250 000—500 000	195 000	+85 %	»	»
500 000—	407 500	+90 %	»	»

Förmögenhetsskatten nedsättes med överskjutande belopp, dock med högst hälften av denna skatt.

Hava äkta makar levtt tillsammans under beskattningsåret, skall nedsättning ske enligt denna paragraf med ledning av makarnas sammanlagda beskattningsbara inkomst och deras sammanlagda statliga inkomst- och förmögenhetsskatter samt fördelas efter vardera makens taxerade förmögenhet. Förmögenhetsskatten avrundas för var och en av dem nedåt till helt kronor. Däremot sammanläggs icke barns inkomst och skatter med föräldrarnas, även om sammanläggning skett beträffande förmögenheten enligt 11 §.

Om inkomst- eller förmögenhetsskatt avräknats mot utländsk skatt, skall nedsättning enligt denna paragraf ske som om avräkning icke skett.

(Nuvarande lydelse)

10 § andra stycket

Ej heller föreligger skatteplikt till statlig förmögenhetsskatt för juridisk person som avses i 6 § 1 mom. b) denna förordning, därest den beskattningsbara förmögenheten icke överstiger 5 000 kronor.

11 §

2 mom. Statlig förmögenhetsskatt skall för juridisk person, som avses i 6 § 1 mom. b) denna förordning, utgöra:

en och en halv promille av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 5 000 kronor, dock lägst en krona.

20 §

2 mom. Konungen äger, — — — — — i riket.

I fall, varom i detta mom. förmäles, må Konungen förklara, att statlig förmögenhetsskatt skall för skattskyldig fastställas till högre belopp än gällande bestämmelser eljest skulle föranleda, dock att skatten ej må komma att uppgå till större del, procentuellt beräknad, av den på grundval av överenskommelsen eller beslutet fastställda beskattningsbara förmögenheten än skatten skulle utgjort av den beskattningsbara förmögenhet, som skulle hava fastställts, om hänsyn ej tagits till överenskommelsen eller beslutet. Vad i 11 § 3 mom. och 12 § 1 mom. stadgas om beräkning av statlig förmögenhetsskatt i helt antal kronor skall äga motsvarande tillämpning vid beräkning av skatt, som i detta mom. avses.

Överenskommelse med — — — — — månader tilländalupit.

Anvisningar

till 9 §

Vid tillämpning av bestämmelserna i 9 § tredje stycket skall, där fråga är om skattskyldig, vilken under beskattningsåret erlagt sjömansskatt

(Föreslagen lydelse)

12 a §

Från den taxerade förmögenheten för juridisk person, som avses i 6 § 1 mom. b), avdrages 5 000 kronor. Återstoden utgör, efter avrundning nedåt till närmast lägre tusental kronor, beskattningsbar förmögenhet. På denna utgår förmögenhetsskatt med en och en halv promille.

20 §

I fall, varom i detta mom. förmäles, må Konungen förklara, att statlig förmögenhetsskatt skall för skattskyldig fastställas till högre belopp än gällande bestämmelser eljest skulle föranleda, dock att skatten ej må komma att uppgå till större del, procentuellt beräknad, av den på grundval av överenskommelsen eller beslutet fastställda beskattningsbara förmögenheten än skatten skulle utgjort av den beskattningsbara förmögenhet, som skulle hava fastställts, om hänsyn ej tagits till överenskommelsen eller beslutet. Vad i 11 och 12 §§ stadgas om beräkning av statlig förmögenhetsskatt i helt antal kronor skall äga motsvarande tillämpning vid beräkning av skatt, som i detta mom. avses.

Anvisningar

till 12 §

Vid tillämpning av bestämmelserna i 12 § skall, om den skattskyldige erlagt sjömansskatt under beskattningsåret, den statligt beskattnings-

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

den sammanräknade nettoinkomsten ökas med den till sjömansskatt beskattningsbara inkomsten.

bara inkomsten ökas med den till sjömansskatt beskattningsbara inkomsten. Vidare skall vid beräkningen av summa statlig inkomst- och förmögenhetsskatt hänsyn även tas till sjömansskatt.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1971. Äldre bestämmelser tillämpas dock vid 1970 års taxering och vid eftertaxering för år 1970 eller tidigare år.

Genom förordningen upphäves förordningen (1952: 410) med bestämmelser om begränsning av skatt i vissa fall samt förordningen (1952: 411) med bestämmelser om begränsning i vissa fall av preliminär skatt, dock att förstnämnda förordning skall äga tillämpning i fråga om skatt som påförts på grund av 1970 eller tidigare års taxering eller på grund av eftertaxering för nämnda år.

Förslag

till

Förordning om ändring i taxeringsförordningen (1956: 623)

Härmed förordnas, att 25 och 68 §§, 69 § 2 mom. och 105 § 1 mom. taxeringsförordningen (1956: 623)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

25 §

Allmän självdeklaration — — — — — vid taxeringen.

5) den skattskyldiges tillgångar och skulder vid slutet av beskattningsåret, ändå att förmögenheten icke uppgår till *skattepliktigt* belopp, dock endast om och i den mån skattskyldighet för förmögenhet åligger honom,

5) den skattskyldiges tillgångar och skulder vid slutet av beskattningsåret, ändå att förmögenheten icke uppgår till *beskattningsbart* belopp, dock endast om och i den mån skattskyldighet för förmögenhet åligger honom,

6) beloppet av — — — — — dennes hemortskommun.

Allmän självdeklaration — — — — — allmän försäkring.

Har skattskyldig — — — — — sådan förmögenhet.

Belopp, som — — — — — öretal bortfalla.

68 §

Följande taxeringslängder — — — — — skattskyldiges namn.

I inkomstlängden — — — — — avgiften skall beräknas.

Uppgår den — — — — — icke uppkommer.

I förmögenhetslängden antecknas den till statlig förmögenhetsskatt *skattepliktiga* och beskattningsbara förmögenheten.

I förmögenhetslängden antecknas den till statlig förmögenhetsskatt *taxerade* och beskattningsbara förmögenheten.

¹ Senaste lydelse av
25 § 1967: 199

68 § 1967: 199
105 § 1 mom. 1958: 87

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Närmare föreskrifter — — — — — Kungl. Maj:t.
 Taxeringslängd underskrives — — — — — taxeringsnämndens beslut.

69 §

2 mom. Skall i fråga om stiftelse den statliga inkomstskatten beräknas enligt 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt eller den statliga förmögenhetsskatten beräknas enligt 11 § 1 mom. förordningen om statlig förmögenhetsskatt, skall till stiftelsen sändas underrättelse därom.

2 mom. Skall i fråga om stiftelse den statliga inkomstskatten beräknas enligt 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt eller den statliga förmögenhetsskatten beräknas enligt 10 § förordningen om statlig förmögenhetsskatt, skall till stiftelsen sändas underrättelse därom.

105 §

1 mom. Om kammarrätten — — — — — å denne.

Äro makar var för sig taxerade, äger kammarrätten eller Kungl. Maj:t, där ändring göres i den enes taxering, även i den andres taxering vidtaga av ändringen påkallad rättelse, såvitt angår tillämpning av 52 § 1 mom. kommunalskattelagen eller 11 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt eller 12 § 1 mom. förordningen om statlig förmögenhetsskatt.

Äro makar var för sig taxerade, äger kammarrätten eller Kungl. Maj:t, där ändring göres i den enes taxering, även i den andres taxering vidtaga av ändringen påkallad rättelse, såvitt angår tillämpning av 52 § 1 mom. kommunalskattelagen eller 11 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt eller 11 § förordningen om statlig förmögenhetsskatt.

Hava besvär — — — — — mån ändras.

Vidtager kammarrätten — — — — — nämnda lag.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1971. Äldre bestämmelser tillämpas dock vid 1970 års taxering och vid eftertaxering för år 1970 eller tidigare år.